

Sygn. akt I C 597/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny:
Przewodniczący: SSR Tadeusz Kotuk
Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Szymańska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 października 2016 r. w G. sprawy z powództwa Gminy M. G. przeciwko E. K. i M. K.

o zniesienie służebności

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda Gminy M. G. solidarnie na rzecz pozwanych E. K. i M. K. kwotę 1.234 zł (jeden tysiąc dwieście trzydzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje ściągnąć od powoda Gminy M. G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 427,13 zł (czterysta dwadzieścia siedem złotych trzysta groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 597/15

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni zapadłym w roku 2006 r., w sprawie sygn. VII Ns 649/04, ustanowiono służebność drogi koniecznej na rzecz każdego właściciela nieruchomości położonej w G. przy ul. (...), działka nr (...), karta mapy 28, obręb G., dla której prowadzona jest księga wieczysta (...). Nieruchomością obciążoną jest działka nr (...), karta mapy 28, obręb G., dla której jest prowadzona księga wieczysta (...).

Okoliczności bezsporne

Aktualnymi właścicielami nieruchomości władnącej są małżonkowie E. K. i M. K..

Aktualnym właścicielem nieruchomości obciążonej jest Gmina M. G..

Okoliczności bezsporne

Wjazd/wyjazd pojazdów z nieruchomości władnącej (ul. (...)) na ulicę (...) zagraża bezpieczeństwu ruchu pojazdów. Pomiędzy rokiem 2006 a 2016 doszło w tym miejscu ulicy (...) w G. do istotnej różnicy natężenia ruchu drogowego (kierunek wzrostowy).

Dowód: opinia biegłego M. O., k. 82-93

Aktualny stan natężenia ruchu w tym miejscu należy ocenić jako ustabilizowany.

Dowód: zeznania R. W. (9:05 i dalej)

Ocena dowodów

Sąd uznał opinię biegłego M. O. za jasną, wewnętrznym niesprzeczną, logiczną i metodologicznie poprawną. Zeznania R. W. uznano za wiarygodne. Zeznania S. B. nie mają waloru dostatecznego obiektywizmu, gdyż był on jako urzędnik samorządowy zaangażowany w sporną kwestię administracyjnego uregulowania funkcjonowania wjazdu/wyjazdu ze spornej posesji. Zeznania powoda również nie są obiektywne: przedstawia on w nim wyłącznie swój subiektywny punkt widzenia na rozpatrywaną sprawę.

Kwalifikacja prawna

Zgodnie z art. 295 k.c. „jeżeli służebność gruntowa utraciła dla nieruchomości władnącej wszelkie znaczenie, właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zniesienia służebności bez wynagrodzenia”. Przepis ten nie miał w niniejszej sprawie zastosowania, albowiem niespornym jest, że nieruchomość władająca nie uzyskała dostępu do drogi publicznej z innej strony. Fakt, że istnieje możliwość komunikacji z drogą publiczną poprzez „dogodny” przejazd drogą wewnętrzną nie uzasadnia zastosowania przepisu art. 295 k.c.

Z kolei Sąd rozważał treść przepisu art. 294 k.c., w który stanowi, że „właściciel nieruchomości obciążonej może żądać zniesienia służebności gruntowej za wynagrodzeniem, jeżeli wskutek zmiany stosunków służebność stała się dla niego szczególnie uciążliwa, a nie jest konieczna do prawidłowego korzystania z nieruchomości władnącej.” Pozwani w ostatnich 10 latach nie zmienili swojego zachowania, w tym co do intensywności korzystania z nieruchomości obciążonej. Nie wywołali więc „szczególnej uciążliwości” dla właściciela nieruchomości obciążonej po jej powstaniu. Zmiana natężenia ruchu w miejscu spornej wjazdu/wyjazdu jest wynikiem naturalnego rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego Polski. Stopniowy wzrost uciążliwości związanych ze zwiększeniem intensywności ruchu drogowego dotyczy każdego obywatela, podwyższa wymogi w zakresie obowiązków zachowania ostrożności, pogarsza się ogólnie komfort korzystania z dróg publicznych (korki, hałas, tłok, zanieczyszczenie powietrza itp.). Zmiana natężenia ruchu pojazdów mechanicznych na drodze wojewódzkiej nie stanowi „zmiany stosunków” w rozumieniu art. 294 k.c.: jest niezależna całkowicie niezależna od zachowania stron niniejszego procesu. Zmiany w zakresie natężenia ruchu są wpisane w istotę tej sfery życia: drogi publiczne są budowane, utrzymywane i modernizowane m.in. w tym celu, aby przyjąć w razie potrzeby zwiększony ruch kołowy. Nie jest też więc zmiana o charakterze fundamentalnym (choć jest istotna, jak słusznie stwierdził biegły), lecz stopniowy progres stopnia wykorzystywania danej rzeczy, nie stanowiący „zmiany stosunków społeczno-gospodarczych”. O „zmianie stosunków społeczno-gospodarczych” (por. wyrok SN z 10 lutego 1998 r., II CKN 606/97) można byłoby mówić, gdyby np. w ciągu ostatnich 10 lat zasadniczo zmieniły się środki transportu (np. z ruchu powozów konnych na samochody z silnikami spalinowymi). Tymczasem 10 lat temu i dziś postronny obserwator nie zauważyłby poważnej zmiany w ruchu drogowym (samochody o tej samej technologii i szybkości, generalnie nie zmienione zasadniczo natężenie ruchu [wykazywany przez biegłego przedział – w zależności od godzin: 9,2%-15,8% i 2,7%-3,6% nie jest fundamentalny, choć istotny statystycznie]). Nie jest to nowa jakość, lecz naturalny progres w ramach tych samych „stosunków społeczno-gospodarczych”. Również powstanie bus pasa nie jest dowodem na generalną zmianę stosunków społeczno-gospodarczych, lecz pewnym konkretnym rozwiązaniem organizacyjnym mającym za cel usprawnienie ruchu.

Dla powoda – traktowanego w niniejszej sprawie jako podmiot prawa cywilnego – zmiana natężenia ruchu na drodze publicznej nie powoduje żadnych uciążliwości. Rzeczywiste „uciążliwości” dotyczą wyłącznie uczestników ruchu drogowego, a nie właściciela pasa gruntu przy drodze wojewódzkiej. Aspekt publicznoprawny sprawy, tj. ewentualne skomplikowanie rozwiązania technicznego bezpieczeństwa wjazdu, nie jest objęte treścią art. 294 k.c. Innymi słowy, obostrzenia, ograniczenia lub wyłączenia możliwości korzystania z nieruchomości obciążonej, wyrażone w odpowiednich aktach organów władzy publicznej (znaki drogowe, decyzje administracyjne, wyroki sądów administracyjnych) nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, gdyż dotyczą pewnego aktualnego stanu rozwiązań związanych z bezpieczeństwem ruchu, które mogą ulec zmianie w przyszłości. Kwestia organizacji ruchu (czego dowodzi powstanie w ostatnich latach bus pasa) jest wynikiem dostosowań do bieżących potrzeb. Reasumując, skomplikowanie spraw administracyjnych związanych z przedmiotowym wjazdem/wyjazdem nie może być traktowane jako „uciążliwość” dla Gminy w rozumieniu art. 294 k.c. Ich rozpoznawanie jest bowiem obowiązkiem gminy jako podmiotu publicznoprawnego, a służebność drogi koniecznej jest klasyczną konstrukcją cywilistyczną.

Innymi słowy, cechy osobiste podmiotu będącego właścicielem nieruchomości obciążonej nie mogą przesądzać o zniesieniu służebności. Można zaproponować eksperyment myślowy i przyjąć, że właścicielem przedmiotowej nieruchomości obciążonej jest dowolna osoba fizyczna, która nie mogłaby się powołać na prowadzenie przez siebie spraw z zakresu władztwa publicznego. Wówczas argumenty pozwanego przedstawione w niniejszej sprawie nie mogły zostać powołane.

Strona powodowa nie udowodniła, że korzystanie przez pozwanych z przedmiotowej wjazdy/wyjazdu spowodowało po stronie Gminy szkodę majątkową (np. obowiązek płacenia renty z powodu wypadku drogowego w tym miejscu itp.) lub wysokiego prawdopodobieństwa powstania w tym miejscu wypadku komunikacyjnego generującego szkodę. Okres dotychczasowego funkcjonowania służebności (ponad 10 lat) był wystarczający do ujawnienia się wszelkich ewentualnych „uciążliwości” powoda o charakterze majątkowym (gospodarczym). W orzecznictwie słusznie wskazuje się zaś, że tylko taki charakter „uciążliwości” może uzasadniać zastosowanie art. 294 k.c. (por. m.in. wyrok SN z dnia 8 kwietnia 1999 r., II CKN 286/98, wyrok SN z dnia 7 października 1998 r., I CKN 217/98,

Mając powyższe na uwadze powództwo oddalono na mocy art. 294 k.c. a contrario i art. 295 k.c. a contrario (**punkt I.** sentencji).

Koszty

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 98 § 1 k.p.c. (**punkt II.** sentencji), obciążając nimi przegrywającego powoda. Na zasądzone koszty składa się: opłata za czynności radcy prawnego w stawce minimalnej (1.200 zł, § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych [...]) oraz opłaty skarbowe od pełnomocnictw (17 zł x 2).

W **punkcie III.** sentencji na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych obciążono powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi, stanowiącymi niezaliczowaną część wynagrodzenia biegłego.